

VERENIGINGSNIEUWS

HET GENOOTSCHAP OP WEG NAAR 2000 (10)

DE "WAARDE" VAN
WAARNEMINGEN AAN FLORA
EN FAUNA

Op de bestuursvergadering van 10 april 1991 werd een beleidsnotitie vastgesteld over het leveren van Genootschapsgegevens aan derden. De reden dat ik nu pas op deze beleidsnotitie in ga, is gelegen in de opstelling die het Genootschap in het verleden ten aanzien van gegevensleveranties heeft ingenomen.

De betreffende notitie betekende nogal een koerswijziging in het bestaande beleid. Binnen bestuur en studiegroepen heeft dan ook een uitvoerige discussie plaatsgevonden over dit stuk waarbij diverse amendementen zijn aangenomen die uiteindelijk de definitieve vorm van het beleidsstuk hebben bepaald. Met het bestuurlijk fiat en het positieve advies van de studiegroepen is thans binnen de vereniging een breed draagvlak aanwezig om de notitie ook daadwerkelijk inhoud te geven. Na anderhalf jaar ervaring lijkt de tijd rijp om alle leden uitvoerig te informeren over de ingeslagen weg en om een eerste evaluatie te presenteren.

Het Genootschap is een vereniging waarin natuurstudie centraal staat. Van oudsher is door genootschapsleden veel informatie verzameld over de Limburgse natuur. Deze informatie werd gepubliceerd in artikelen, periodieken en andere publicaties die door het Genootschap werden uitgegeven. Met name het Natuurhistorisch Maandblad en uitgaven in de Reeks Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg hebben er voor gezorgd dat een schat van informatie is vastgelegd uit het verleden. Van geen enkele andere Nederlandse provincie zijn zoveel historische gegevens voorhanden. Iedereen kon kennis nemen van de natuurwaarden en niet onbelangrijk was dat deze publicaties aanzienlijk hebben bijgedragen tot politieke meningsvorming en bijstelling van beleid op het gebied van natuur en milieu.

Met de komst van de studiegroepen is de groepsstudie gestimuleerd. Specialisten gingen gezamenlijk studies verrichten en kennis uitwisselen. Het verzamelen van gegevens van bepaalde

plant- of diergroepen gebeurt thans veelal in groepsverband. De verzamelde informatie wordt systematisch opgeslagen in een centraal computerarchief en is daarmee gemakkelijk toegankelijk. Hoewel op dit moment nog lang niet alle verzamelde waarnemingen zijn ingevoerd, bevat het bestand al bijna tweehonderdduizend data betreffende verspreidingsgegevens van planten, zoogdieren, reptielen en amfibieën. Andere studiegroepen zijn momenteel bezig ook hun gegevens in het bestand in te voeren. De "waarde" van een dergelijk archief voor natuurstudie is evident.

De laatste jaren heeft ook de politiek een toenemende belangstelling aan de dag gelegd voor natuur en milieu. Vreemd genoeg ging deze belangstelling niet parallel met een toenemende ondersteuning van natuurverenigingen. In woord werd natuur groot geschreven, in financiële zin werd de ene na de andere subsidie afgebouwd en ingetrokken. Nog recentelijk kreeg het bestuur te horen dat het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Maastricht voornemens is om de subsidie aan het Genootschap met ingang van 1993 volledig in te trekken. Het Genootschap kan thans alleen nog rekenen op provinciale ondersteuning. Hoewel we zeer verheugd zijn dat het provinciebestuur het belang van onze vereniging onderkent, is het gevoteerde bedrag niet voldoende om zelfs de uitgave van het Maandblad te kunnen bekostigen. Met de contributiebijdragen kan het verschil gelukkig nog worden overbrugd. De totale inkomsten zijn echter bij lange na niet toereikend om alle activiteiten van het Genootschap te kunnen uitvoeren zoals het bestuur dat graag zou wensen.

Een dergelijke situatie vraagt om een inventief besluit. De vraag die dan al snel moet worden gesteld is wat het Genootschap zelf te bieden heeft. Ruim tachtig jaar heeft onze vereniging gratis informatie en expertise beschikbaar gesteld aan derden. Vooral overheidsorganen hebben daar veelvuldig gebruik van gemaakt. Diezelfde overheden kloppen nu bij het Genootschap aan om verspreidingsgegevens van flora en fauna. En is het dan niet billijk en rechtvaardig om voor die informatie

een tegenprestatie te verlangen?

Al meer dan twee jaar verzorgen een aantal specialisten op het gebied van flora en fauna de informatiestroom naar derden. Het betreft meestal aanvragen van commerciële bureaus die een studie uitvoeren in opdracht van overheden. Hoewel veel bureaus er nog aan moeten wennen dat het Genootschap voor gegevens een geldelijke vergoeding wenst te ontvangen, lijkt er toch sprake te zijn van een kentering in hun opstelling. Inmiddels zijn ongeveer twintig aanvragen gehonoreerd. De gevraagde informatie wordt alleen geleverd in de vorm van een rapport, zodat de gegevens goed worden geïnterpreteerd en in een juist kader worden geplaatst. Het ontbreken van een soort betekent in veel gevallen niet dat ze er niet voorkomt. Het Genootschap maakt tevens in alle gevallen het voorbehoud dat gegevenslevering niet automatisch inhoudt dat onze vereniging het betreffende plan steunt. Bij inspraak en ter visielegging behoudt het Genootschap zich het recht voor om als iedere belanghebbende op het plan te reageren.

Uit de opgedane ervaring blijkt dat onze gegevens een niet geringe "waarde" hebben. Het geld dat op deze wijze wordt verdiend komt ten goede aan de vereniging. Alleen zo zullen we in staat zijn nieuwe boeken uit te geven, materiaal aan te schaffen voor studiegroepen en kringen, bijeenkomsten en excursies te organiseren, kortom natuurstudie te bedrijven. Het zal u daarom niet verbazen dat ik u bij deze oproep om zoveel mogelijk waarnemingen van vlinders, zoogdieren, vissen, en alle groepen waar het Genootschap studie aan verricht, door te geven aan de betreffende studiegroepen. Iedere waarneming is geld waard, al is het maar om de kosten van de waarnemingskaarten te kunnen betalen, want ook die worden niet meer gesubsidiëerd.

Samenvattend kunnen we stellen dat het Genootschap professioneler is geworden, misschien ook wel commerciëler. Maar wie kan ons dat kwalijk nemen in deze tijd? We zijn tenslotte op weg naar 2000.

A. LENDERS, voorzitter